

HRVATSKI ŠPORTSKI MUZEJ

Poniknuvši na ostavštini športskog djelatnika Franje Bučara, Hrvatski športski muzej djeluje više od pet desetljeća prikupljajući i obrađujući športsku građu. Od 1960-tih do listopada 2003. kada je osnovan kao samostalna ustanova od nacionalnog značaja, djelovao je kao dio Fakulteta za fizičku kulturu. Građa muzeja i stalna izložba bili su smješteni do 1988. u zgradi Fakulteta, a od 1989. do 2009. na još dvije adrese u prostorima u Zagrebu. Muzej je u listopadu 2009. uselio u prostor od 427 m² u kojem je nakon niza godina, dobio primjeren prostor za smještaj zbirke i izložbeni prostor od 200 m². Muzej su od njegovih početaka vodile dvije osobe, u prvih 25 godina do 1985 prof. dr. Živko Radan i nakon njega, do 2011. Zdenko Jajčević, prof. tjelesnog odgoja i povjesničar športa. U Muzeju do 1995. radi samo jedna osoba, od 1995. dvije, od 2000. tri.

Godina 2011 protekla je u znaku priprema izvedbe stalnog postava, organizaciju restauriranja građe, izdvajanje i pripremanje dokumenata i fotografija za postav i redovito prikupljanje i obradu građe.

Dana 30.06.2011. umro je dugogodišnji ravnatelj Muzeja Zdenko Jajčević pa je Muzej obavio potrebne radnje oko reguliranja novonastalog stanja. Prema riješenju MKRH u roku je raspisan natječaj koji je prema napatku o poništenju okončan nakon 45 dana..

Tijekom rujna su u programu Javne uprave za evidenciju službenika upisani podatci za dvoje djelatnika.

U prosincu je sukladno propisima pripremljen i od osnivača odobren novi Statut HŠM-a.

Tijekom druge polovice 2011. godine složena je poslovna dokumentacija muzeja i otvoreno 20-tak registratora spisa i računovodstva.

U muzeju su izvedeni brojni tehnički poslovi – protupožarna zaštita, nužni popravci, te redovni servisi tehničkih aparata i grijanja. Od voditelja računovodstva je pribavljen popis i pripremljena je inventura osnovnih sredstava kupljenih od 1996. do kraja 2011.

Zbirke Fotografije i Tiskovina su koje je vodio Zdenko Jajčević su pregledane zbog izdvajanja građe za stalni postav i revizije. Zbirka Arhivske građe je u procesu pregleda.

ZBIRKE I ARHIVSKI FONDOVI

Prema Statutu, u muzeju postoji 9 zbirki građe: Medalja i značaka, Fotografija, Diploma i plakata, Zbirka biografija i drugih INDOK podataka, Zbirka tiskata, kataloga i kalendara, Zbirka zastavica i drugih tekstilnih predmeta, Opreme i rekvizita, Zbirka velikih predmeta, Zbirka arhivskih fondova i Knjižnica

Inventarizacijom predmeta došlo se do nekih novih spoznaja radi preustroja zbirki. Neke zbirke treba razdvojiti a neke nove, osnovati.

1. Treba osnovati i započeti intenzivno prikupljati zbirku razglednica s motivima športskih i tjelovježbenih objekata, za sada su razglednice i dopisnice u zbirci tiskovina
2. Treba osnovati zbirku umjetničkih djela s temom športa
3. Zbirku značaka treba odvojiti od medalja i plaketa jer ih ima 1700 katalogiziranih i još 1000 za obradu, a u svom značenju su druga vrsta
4. Zbirku rekvizita treba odvojiti od zbirke opreme – u zbirci je do sada katalogizirano 40 tenis reketa, oko 40 klizaljki, preko 40 skija
5. Zbirku zastavica treba odvojiti od tekstilnih predmeta jer ih ima 1800 i u svom značenju su bliže značkama nego športskoj odjeći
6. Zbirka foto albuma

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

- D.B. iz Zagreba, kupljeno 13 dopisnica Hrvatskog sokola iz vremena prije 1929. godine
- R.M. iz Zagreba, kupljen Prvi Jugoslavenski sportski almanah iz 1930.
- D.G. iz Zagreba prodala je Muzeju tri teniska škripca iz obitelji Perrin iz Vrbovca i Pajas iz Zagreba, kuhalo i planinarske hlače iz 40-tih.
- Od D.S. iz Zagreba je kupljena nogometna plaketa Jakoba Kirša iz 1970. i u drugom navratu, dvije atletske plakete
- Od I.J. je kupljene knjige i obruč iz 1950.
- Od N.K. je kupljen jubilarni Obzor 1860 - 1910, tom prigodom darovao je Muzeju 3 sportska dokumenta

- Od G.I. iz Zagreba kupljene skijaške cipele Addidas iz 1980.
- D.S. - plaketa - statua, bronca, lijevano, nepoznatog autora, visine 28 cm, na mramoru, ritmička gimnastičarka
- R.P., antikvar iz Zagreba – biciklistička medalja KK Slavjen iz 1897, Plaketa SOFK-a Samobor 1966, knjiga o tjelesnom odgoju iz 1933 i 5 razglednica športskih sadiona
- Od Željka Poljaka i Zagreba donešeno građa otkupljena 2005 godine: 3 ruksaka, 3 para hlača, 2 kuhala, dvije posude za jelo, dokoljenke, vindjakna, šeširić, košulja i marama, dva luft madraca i ploča s 50- tak značaka
- Preuzet pokal iz ostavština Ivo Šuste, plivanje – HAŠK 1913, od sina J.Š.

1.2. Darovanje

- Unuk hrvača Josipa Marofa – Miroslav Ivica Ljubej darovao je Muzeju njegov krsni list i presnimke 8 fotografija.
- Od Željka Dernikovića je donešena ostavština njegova oca Adalberta Dernikovića, profesora tjelesnog odgoja iz Zagreba: knjige 31 kom, fotografije 50 kom, deset članskih iskaznica i 20 diploma
- Košarkaški djelatnik iz Zagreba Dragutin Drofenik u dva je navrata darovao Muzeju 8 plaketa i 10 brošura i plaketa iz košarke i drugih sportova, 20 značaka OI u Moskvi 1980-te, i jednu akreditaciju Vlade Bačića.
- Zdenko Jureša darovao je ručni Navigator Teleoptik iz II svj. rata
- MGC D. Petrovića darovao je suvenire MGC
- Franjo Marjanović iz Zagreba darovao je kožnu ragbi loptu iz 80-tih godina
- Vladimir Begić iz zagreba darovao drveni izuvač čizama
- Željko Horvat iz V. Gorice, darovao iskaznicu HPD-a Vilima Hecknera iz 30 tih godina
- Mladen Wacha, nogometaš NK Zagreb iz Zagreba darovao je 23 knjižne jedinice (knjige, skripte i brošure), časopise, nogometne i druge športske tematike, 3 zastavice i 3 amblema - NK Zagreb.
- Nikola Turk, atletičar AK Dinamo iz Zagreba darovao je 2 para sprinterica (jedne za bacanje koplja) iz 50-tih, dva startna bloka, skijaške naočale, dva para vezova za skije, ruksak i torbu za planinarenje.

- Klementina Gržetić, kćer rukometnog suca i stolnoteniskog djelatnika iz Zagreba Klementa Hegera, darovala je 5 fotografija spomen turnira, negative, čestitku i Orden sa srebrnim traciama.
- Košarkašica Vanja Bolarić Petrović iz Zagreba darovala dva dresa KK Monting iz 60 - tih i 70 - tih godina
- Zvonimir Makek iz Zagreba, tajnik VK mladost od 1968 do 1970-tih darovao hemeroteku i tiskovine Univerzijade 1987, poster i razglednicu NK Dinamo.
- Darovatelji knjiga Hrvatskom športskom muzeju: Bosiljka Kumar, Fredi Fijačko, Mladen Wacha, Silvija Brkić, Ivo Čipčić.

Darovanje iz inozemstva

- Knjiga Plesovi - Prof. dr. Snežana V. Bijelić, R. BiH, Banja Luka
- Časopis Sportlogia, Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta u Banja Luci
- Sportski muzej Leipzig časopis: Sport Museum

2. ZAŠTITA

- Inventirani predmeti su spremljeni u zasebnu čuvaonicu, u vlastite omote, u kutije na metalnim policama. Prostorija ima male prozore, mliječna stakla i smanjeno grijanje. Prostorija se redovito provjetrava za suha vremena i svakodnevno obilazi.
- Za izlaganje u Stalnom postavu tijekom 2010. i 2011. godine restaurirano je 69 predmeta za stalni postav u vanjskim radionicama restauratora Janka Jeličića i Majde Begić. Tijekom 2011. je pripremljeno, s odobrenjem Gradskog zavoda za zaštitu spomenika, 17 predmeta za restauraciju. U pripremi je izvedba detaljnog plana restauracije građe.
- Kupljeno je 200 bezkiselinskih kutija u koje je stavljana arhivska građa prilikom sređivanja.

3. DOKUMENTACIJA

- U katalogu muzejskih predmeta inventirano je i katalogizirano 6067 predmeta, od toga u 2011. godini 62 predmeta. Svi predmeti su dokumentarno-digitalno fotografirani s najmanje

pet zapisa, ukupno 300 fotografija. Uz građu se vode zapisi pod nazivom Biogrfski omoti građe i knjiga ulaska u Excellu u kojima je 910 osoba sa 1330 inputa.

- U zbirci fotografija prebrojeno je 26 000 fotografija od kojih je dvije trećine iz fundusa Sportskih novosti a ostale su prikupljene od donatora i kupovinom. Dio fotografija je izdvojen za stalni postav. Tijekom proteklih 6 godina skenirano je 26 000 fotografija i dokumenata te je stvorena meta-baza koja je prebačena na muzejski kompjuter s namjerom inventiranja u program M++.
- U Foto studiju je 76 filmova iz INDOK dokumentacije skenirano.
- U više desetaka navrata fotografsku muzejsku građu su koristile razne osobe.

4. KNJIŽNICA

- Tijekom 2011 godine za muzejsku knjižnicu je nabavljeno 40 naslova
- Stručno je obrađeno ukupno 4303, u tekućoj godini 50 naslova u programu Medveščak Knjiga 7
- Knjižna građa je smještena na policama u posebno određenim prostorijama
- Knjižnu građu je koristilo 80 korisnika
- Muzej se prijavio za projekt digitalizacije određene knjižne građe pri Filozofskom fakultetu – voditeljica projekta dr. Danijela Živković

5. STALNI POSTAV

Tijekom kolovoza i rujna 2011. Izveden je Prijedlog muzeološke koncepcije – stalnog postava - elaborat – autori Zdenko Jajčević, Đurđica Bojanić i Zrinko Grgić, recenzenti Elizabeta Serdar i Višnja Zgaga. Na 50 stranica s fotografijama predložena je koncepcija izvedbe postava naslova Povijest športa u Hrvatskoj do 1920., Predviđeno je izložiti ukupno 500 predmeta (rekvizita, medalja, opreme I značaka), 200 fotografija, 100 dokumenata i 50 knjiga. U pet prostorija ili oko 200 m² predviđa se predstaviti 30 sportova, prvi klubovi, športski savezi i prva natjecanja. U

mjesecu listopada Konceptija je predana Hrvatskom muzejsku vijeću a 01.12.2011. je bila prezentacija. Mišljenje Vijeća je bila potreba dopune nekih elemenata kao što je broj posjetilaca i sl.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- U muzeju je od 1996. za katalogizaciju muzejskih predmeta koristi PROMUS u kojem je do kraja 2011 godine katalogizirano 6067 jedinica.
- U program Excell vodi se knjiga ulaska muzejske građe.
- U program Excell popisani su naslovi novina i časopisa i ima 6 000 unosa

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Etnografskom muzeju u Zagrebu su posuđena dva muzejska predmeta (olimpijska baklja i štafeta) za izložbu Vatra, a Muzeju grada Zagreba reket i klizaljke za akciju Žive slike

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Kustosica je bila na 3 predavanja MDC-a, sudjelovala na događanju Knjižnice u muzejima i na Kongresu muzealaca

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Grgić, Zrinko. Hrvatski športski muzej, Zagreb, Hrvatska *Prilozi za bibliografiju Sokolske građe Hrvatskog športskog muzeja* // Informatica Muzeologica 41(1-4) za 2010. godinu, ISSN 0350-2325, poglavlje Iz muzejske teorije i prakse, nakladnik Muzejski dokumentacijski centar RH, izdanje 2011. godine, ,str.150-157.
- Simović, Slobodan. Pavlović, Petar D. fakultet Fizičkog vaspitanja i sporta, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, Mijatović, Slađana. fakultet Fizičkog vaspitanja i sporta, Beograd, Srbija, Zrinko Grgić Hrvatski športski muzej, Zagreb, Hrvatska: *Košarka u Bosni i Hercegovini od početka do 1941. godine*, Kalendar svetog Ante str.217-2282011,ISSN

1840-4995, godišnjak za 2011.godinu, nakladnik Svijetlo riječi, Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

- Grgić, Zrinko. Hrvatski športski muzej,Zagreb, *Mikrosociološki odnosi unutar košarkaške momčadi* // Time out br.24/2011. godine,ISSN 1847-4659, str.1-5, nakladnik Udruga hrvatskih košarkaških trenera, Zagreb,Hrvatska.
- Grgić, Zrinko. Hrvatski športski muzej,Zagreb, *Vrijednosti individualne taktike i tehnike vanjskih igrača u košarci, Filozofsko-pragmatična kineziološka analiza kroz povijesni prikaz na prostorima današnje države RH, kao i bivše države SFRJ*, // Time out br.25,ISSN 1847-4659. str.53-100, nakladnik udruga Hrvatskih košarkaških trenera, Zagreb, Hrvatska.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Djelatnik Zrinko Grgić, član je Uredničkog odbora časopisa Time out, u nakladništvu UHKT-a, Zagreb, RH,ISSN 1847-4659.

Đurđica Bojanić član komisije Hrvatskog muzejskog društva – izrada kriterija za muzejska zvanja,

6.12. Informatički poslovi muzeja

WEB stranica muzeja je u izradi

1. ZNANSTVENI RAD

- Grgić, Zrinko. Croatian Sports Museum, Croatia, *Čustonja, Zrinko*.Faculty of Kinesiology,University of Zagreb, Croatia: *New Law and Reorganisation of Elementary Schools in the Civil Croatia in1874*, Introduction of Compulsory Physical Education, pg.389-391, Proceedings Book,6th International Scientific Conference on Kinesiology, Integriv Power of Kinesiology, Opatija, Croatia, september 8-11 2011.godine,Editors:Dragan Milanović and Goran Sporiš,ISBN:978-953-317-013-8,Organiser: University of Zagreb, Faculty of Kinesiology, Cratia, Under the patronge of Cratian Academy of Science and Arts. Klasificirano kao znanstveni rad,izdanje Zbornika samo na engleskom jeziku.

- Pavlović, Petar. Simović, Slobodan. Pantelić, Kristina. Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, Grgić, Zrinko. Hrvatski športski muzej, Zagreb Hrvatska, *Košarka u Sokolskoj i drugoj literaturi u Kraljevini Jugoslaviji*, 2. međunarodni kongres- Antropološki aspekti sporta, fizičkog vaspitanja i rekreacije, Banja Luka novembar 2010. godine, Zbornik radova dvojezičnog izdanja (engleski), ISSN 1986-8154, str. 122-142 izdavač: Univerzitet Banja Luka, Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta, Banja Luka 2011. godine, Bosna i Hercegovina. Klasificirano kao znanstveni pregledni rad.
- Pavlović, Petar. Simović, Slobodan. Pantelić, Kristina. Fakultet fizičkog vaspitanja i sporta, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, Grgić, Zrinko. Hrvatski športski muzej, Zagreb, Hrvatska, *Košarka na prostorima bivše Jugoslavije od 1. januara 1942. do 9. maja 1945. godine*, Sportlogia 1/2011.Vol.7,Issue 1, June 2011., ISSN 1986-6089, str.85-113, časopis u dvojezičnom izdanju(engleski) Fakulteta fizičkog vaspitanja i sporta Banja Luka, Univerzitet Banja Luka, Bosna i Hercegovina. Rad klasificiran kao znanstveni pregledni rad.
- Simović, Slobodan. Pavlović, Petar. Pantelić, Kristina Faculty of Physical Education and Sports, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina, Grgić, Zrinko. Croatian Sports Museum, Zagreb, Croatia, *Basketball in Professional and Other Literature in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians*, Serbian Journal of Sports Sciences 2011,5(2):75-82, Beograd, Serbia,UDC 796.323.2(497.1), ISSN 1820-6301,izdanje na engleskom jeziku.Rad klasificiran kao znanstveni.

11. SURADNJA S DRUGIM MUZEJIMA I USTANOVAMA

U tuzemstvu

- S Kineziološkim fakultetom – katedrom za povijest športa – Zrinkom Čustonjom surađujemo – prilikom posjete studenata Muzeju održano je 8 predavanja o povijesti muzeja
- S studij muzeologije s Filozofskog fakulteta posjećuje Muzej
- Redovito surađujemo s Muzejskim dokumentacijskim centrom
- Hrvatskim državnim arhivom,
- Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom
- Hrvatskim olimpijskim odborom
- Hrvatskom olimpijskom akademijom

- Zagrebačkim športskim savezom
- Hrvatskim društvom za olimpijsku filateliju
- Športskim klubovima i savezima
- Udruženjem športskih novinara

U inozemstvu

- Olimpijski muzej u Lausanni
- Športski muzej u Ljubljani
- Suradujemo s Fakultetom fizičke kulture iz Ljubljane
- Sa Fakultetom fizičkog vaspitanja i sporta iz Banja Luke
- U vezi smo sa športskim muzejima u Budimpešti, Leipzigu, Koelnu i Varšavi.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

- Profesorica TO Ljiljana Kordić iz Gimnazije Tituš Brezovački s maturantima posjetila Muzej
- Više od 200 studenata Kineziološkog fakulteta u 8 gupa u obilasku muzeja a održano je 8 predavanja
- Grupa učenika Športske gimnazije
- U više navrata Muzej su posjetili strani i domaći turisti koje zanima športska građa
- U hrvatskom športskom muzeju je u više navrata snimana emisija o povijesti športa Zrinka Čustoje za Dobro jutro Hrvatska HRT-a: U jednoj emisije je sudjelovao Zdenko Jajčević s temom o športskom tisku, u jednoj Zrinko Grgić s temom: Nastanak i razvoj košarke u Hrvatskoj do 1940., u tri emisije Đ. Bojanić s temama o Muzeju, o Franji Bučaru i o Zdenku Jajčeviću.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Tijekom 2011. muzej je posjetilo oko 400 ljudi što je s obzirom da muzej nema postava veliki broj. Od početka godine su u prostorima postava na stolove postavljeni predmeti o kojima kustosica informira posjetioce.

15. FINACIJE

Muzej je skoro u cijelosti financiran od Ministarstva kulture RH. Programska sredstva su utrošena namjenski. Od grada Zagreba je dobiveno sredstva u iznosu 40 000 kuna.